

DISSSENTIR LA HISTÒRIA

**MEMÒRIES
DECOLONIALS
MEMÒRIES
INSUBMISES**
27-28 NOV 2020
EL BORN CCM

EL BORN CCM
ON FAS PRESENT
LA MEMÒRIA

Ajuntament de
Barcelona

DISSENTIR LA HISTÒRIA

MEMÒRIES
DECOLONIALS,
MEMÒRIES
INSUBMISES

Dissentir la història expressa el desacord i l'estranyesa davant certs relats dominants i obre vies per explorar altres maneres de conèixer la memòria democràtica. *Dissentir* la història des de la memòria insubmisa és el gest de reinscriure una mirada radical que ressituï el lloc que han ocupat els grups subalterns i invisibilitzats en la història recent de la ciutat. Convida a amplificar les veus del poble romaní, la comunitat filipina, els relats migratoris de les comunitats llatinoamericanes —en les seves afinitats i dissonàncies amb l'hispana—; és un espai d'escolta de les comunitats magribines arrelades, les identitats catalanes i espanyoles racialitzades, les diverses xarxes de la diàspora africana i tantes altres, així com un espai per reconèixer el lloc que ocupen les confessions de fe minoritàries en el teixit veïnal de Barcelona.

Dissentir al·ludeix al desacord del pensar i del sentir, ja que les polítiques de memòria són també polítiques de l'afecte. L'àmbit de la memòria democràtica no és només el del reconeixement del passat, és també el lloc del llaç social i la negociació de la pertinença, l'abast del que entenem com a ciutadania i les limitacions de certes comunitats quant a la plenitud de drets en el present i la projecció de futurs amb la justícia social.

Aquestes jornades indaguen l'aspecte material i quotidià de la memòria. Interroguen l'arxiu, el museu i el patrimoni amb preguntes inspirades pels desafiaments decolonials i exploren el paper memorístic de l'espai públic. Posen al centre la tasca d'organitzacions i projectes de base que, fins i tot sense proposar-s'ho, cuiden i sostenen la memòria comuna. Fer memòria i construir relats inclou identificar qui resguarda el coneixement del passat i com es vinculen les dinàmiques de silenciament i oblit amb les disputes identitàries que travessen la vida quotidiana, de barri i institucional de les comunitats diverses, les organitzacions migrants i religioses i les minories ètniques de Barcelona i les seves àrees d'influència.

«Dissentir la història» vol exposar els problemes urgents per a l'actualització dels debats sobre la memòria en el context europeu. Què entenem per memòria democràtica des de l'enfocament de la diversitat? Quins en són els límits i obertures? Si la història l'escriuen els vencedors, qui són els vençuts en el marc del que convencionalment entenem com a interculturalitat?

Explorar el passat des de la mirada intercultural exigeix indagar la qüestió colonial i racial, transformar la metodologia de la investigació històrica i visitar el que acceptem —o impugnem— com a memòria col·lectiva. Finalment, esperem que l'exercici de

«Dissentir la història» visibilitzi el treball pel reconeixement de drets que estan fent innombrables entitats, que ofereixi pistes per repensar polítiques institucionals i faci ressonar el clamor de l'autoorganització i les lluites per l'exercici ple de ciutadania des de marcs pluralistes, anticolonials i antiracistes.

La història colonial d'Europa es manifesta en el present a través del sistema de control migratori, en la continuïtat o el ressorgiment d'actituds xenòfobes —de les quals Catalunya i Espanya no estan exemptes—, com ho demostra l'ostensible promoció de la segregació i els nombrosos mecanismes de denegació del dret a arrelar. Formes de control que s'estenen cap a la creixent vigilància de l'espai públic i el racisme sistèmic. En el marc d'aquests ressorgiments, invoquem memòries insubmises que restitueixin les experiències vitals de comunitats que dissenteixen dels discursos dominants de la memòria democràtica.

PROGRAMA

DIVENDRES, 27 NOVEMBRE

10.00 — 10.30h

Obertura i benvinguda

Jordi Rabassa. Regidor de Ciutat Vella i de Memòria Democràtica

Khalid Ghali. Comissionat de Diàleg Intercultural i Pluralisme Religios

Montserrat Iniesta. Directora d'El Born Centre de Cultura i Memòria

Anyeli Marin i Rebecca Close. Comissàries de les jornades

10.45 — 12.30h

TAULA 1

«Contramemòries del franquisme: la hispanitat com a política de l'oblit»

Revisa la política cultural del franquisme i els plans d'erradicació de la diferència en els territoris espanyols interns i externs. La taula debatrà sobre les experiències d'algunes comunitats i grups particularment reprimits durant la dictadura franquista.

Amb Miguel Ángel Vargas, Martí Marín Corbera i Noemí Cortés

12.30 — 14.00h

PRIMERA VISITA A LA INSTAL·LACIÓ SONORA

«Monument a les xarxes de suport: memòries de pandèmia»

A càrrec de Rebecca Close i Violeta Ospina

16.45 — 18.00h

XERRADA DIRIGIDA A DOCENTS

«Els catalans i el comerç d'esclaus»

Analitzar la participació dels catalans en el tràfic d'esclaus suposa fer-ho en la seva qualitat de propietaris d'esclaus a Catalunya i a les colònies, així com de participants en la tracta d'esclaus. Una part important dels beneficis generats per la possessió i el comerç d'éssers humans a les colònies va ser invertit posteriorment en activitats financeres, industrials i urbanístiques a Catalunya.

A càrrec de Lizbeth Chaviano

Presenta: Anyely Marín Cisnero

18.30 — 20.00h

CONFERÈNCIA D'AMADE M'CHAREK

«Trobades a la platja i proves forenses: la mort dels migrants, els corrents colonials i l'art de parar atenció»

M'charek reconsidera la suposada crisi migratòria europea com a una situació crònica, una manifestació de la implicació (post)colonial d'Europa en el continent africà
Modera: Rebecca Close

PROGRAMA

DISSABTE, 28 NOVEMBRE

10.00 — 12.00h

TAULA 2

«Metodologies per a una memòria insubmisa»

Es proposa compartir marcs d'interpretació, metodologies d'escolta i eines teòriques i activistes que han obert una comprensió pluralista de la memòria i de la seva representació.

Amb Marisela Montenegro, Catalina Álvarez, Esther (Mayoko) Ortega, Seo Cizmich

12.15 — 14.15h

TAULA 3

«Espais i tecnologies de la memòria»

Indaga la cultura material de la memòria. Revisa els imaginaris, les polítiques i les gestions de l'espai públic i privat i la seva incidència en els processos de record i oblit.

Amb Mostafà Shaimi, Gemma Ferreón i Diana Al-Rahmoun

16.00 — 17.15h

TAULA RODONA

«Memòria fronterera i dissidència sexual»

Espai de conversa entre activistes, artistes i investigadors/es per compartir genealogies alternatives del que s'ha denominat *queer*, l'alliberament gai i les polítiques LGTB.

Amb Diana Al-Rahmoun, Esther Mayoko Ortega, Tjasa Kancler i Diego Falconi

17.30 — 18.30h

CONFERÈNCIA D'ENRIQUE OKENVE

«Érem allà: cultura, raça i dominació a la Guinea Equatorial Espanyola, 1898-1963»

Enrique Okenve indaga en el discurs de la hispanitat com a política cultural en tensió amb les polítiques racials aplicades per Espanya a Guinea Equatorial

18.30 — 19.30h

CONFERÈNCIA DE FATIMA EL-TAYEB

«Una crisi de memòria: espai públic i continuïtats colonials»

Fatima El-Tayeb explora el paper de l'espai públic en la construcció de les identitats nacionals i el patrimoni com a lloc de disputa decolonial

19.30 — 20.00h

ACCIÓ SONORA I SESSIÓ DJ

«La veritat és així d'estranya»

A càrrec d'Ikram Bouloum

Comissariat per @Criticaldías

Les imatges de la retirada de l'escultura de Antonio López han sigut cedides per Metromuster